

TÁMOP-4.1.1.F-14/1/KONV-2015-0006

SZTE TTIK, KTCS, 1a) Duális és moduláris
képzésfejlesztés a mesterképzéshez

Enolátok acilezési reakciói

Pálinkó István, egyetemi tanár

SZÉCHENYI 2020

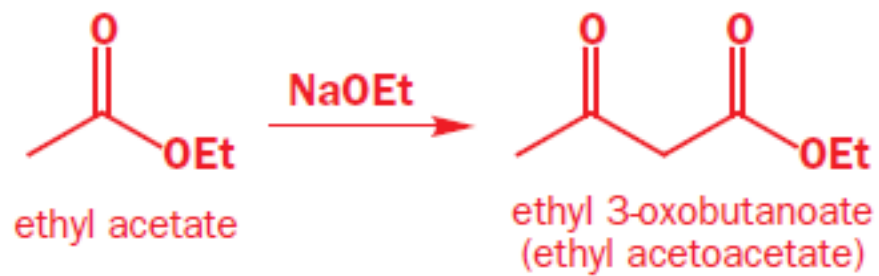
MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

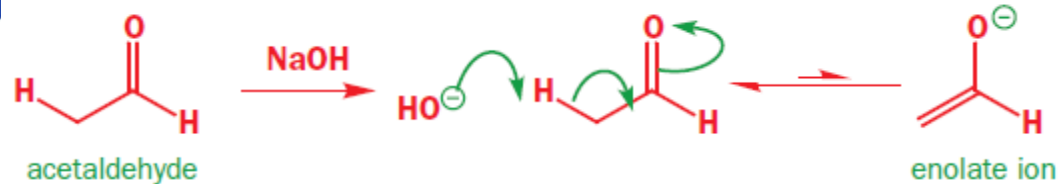

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Claisen-kondenzáció

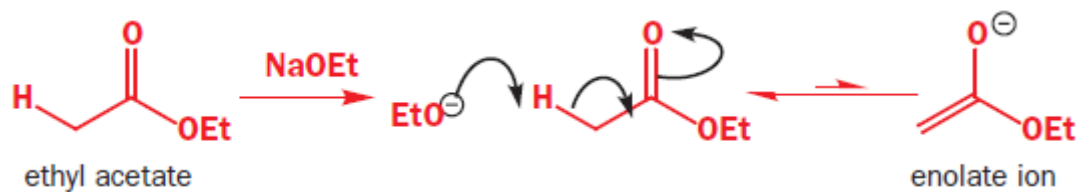
aldol reakció – báziskatalizálta

the aldol step with acetaldehyde

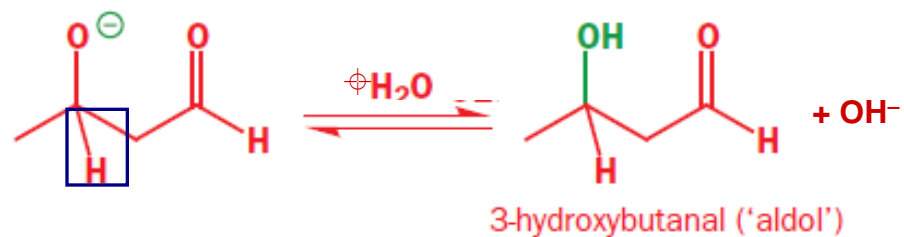
Claisen-kondenzáció – bázis jelenlétében

the 'aldol' step with ethyl acetate

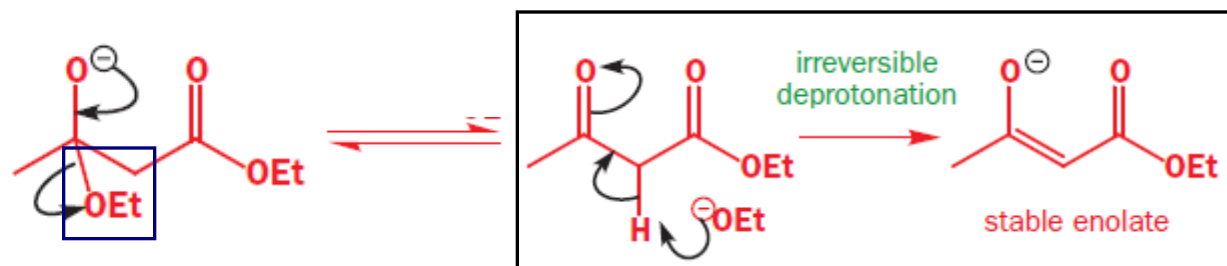

aldol reakció – báziskatalizálta

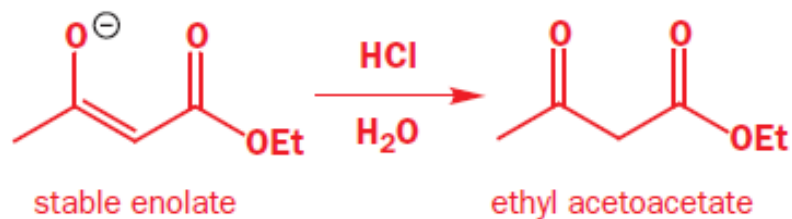

a hidridion sokkal rosszabb távozképességű, mint az etilácion

Claisen-kondenzáció – bázis jelenlétében

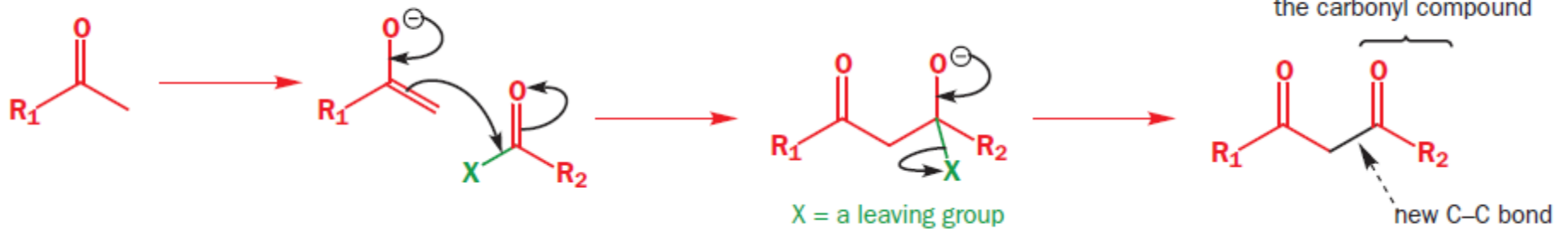

fogyasztja az etiláciont, ezért nem katalitikus a(z egész) folyamat

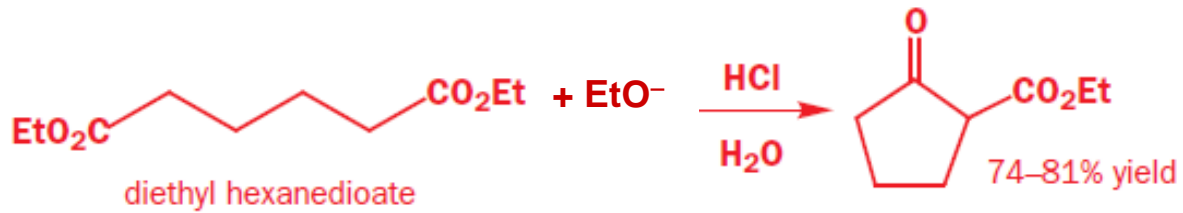
a Claisen kondenzáció általánosítása: az enolátion acilezése

enolate acylation at C

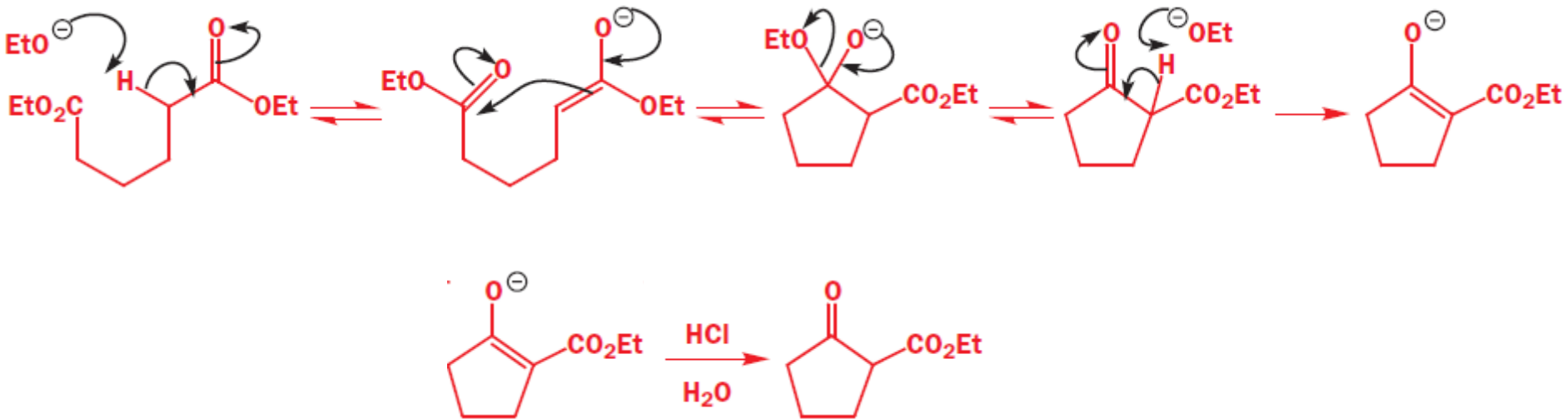

változatok a Claisen-kondenzáció témájára

intramolekulás Claisen-kondenzáció: Dieckmann-reakció

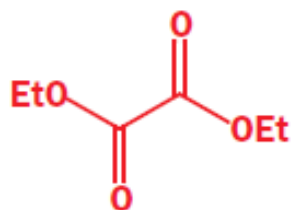
mechanizmus

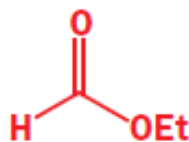
keresztezett Claisen-kondenzáció

- a reakció akkor egyirányú, ha
- az egyik partner nem enolizálható
 - és
 - nagyon elektrofil, elektrofilebb, mint az enolizálható reaktáns

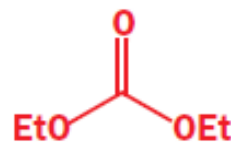
nem enolizálható, reaktív (elektrofil) észterek

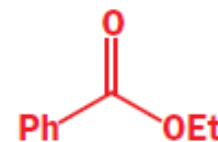
diethyl oxalate

ethyl formate

diethyl carbonate

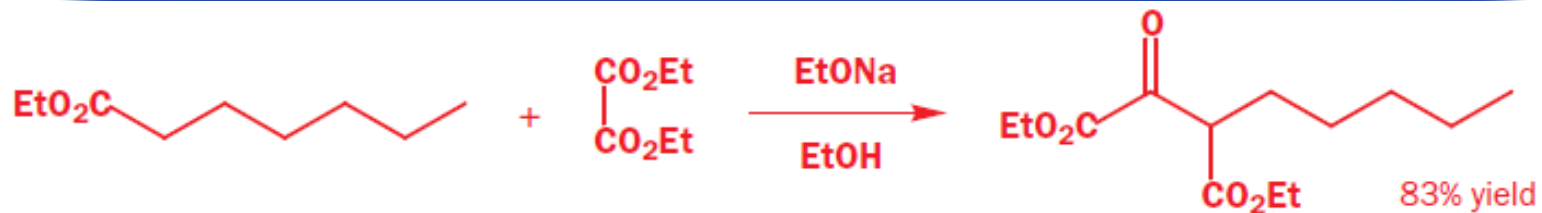

ethyl benzoate

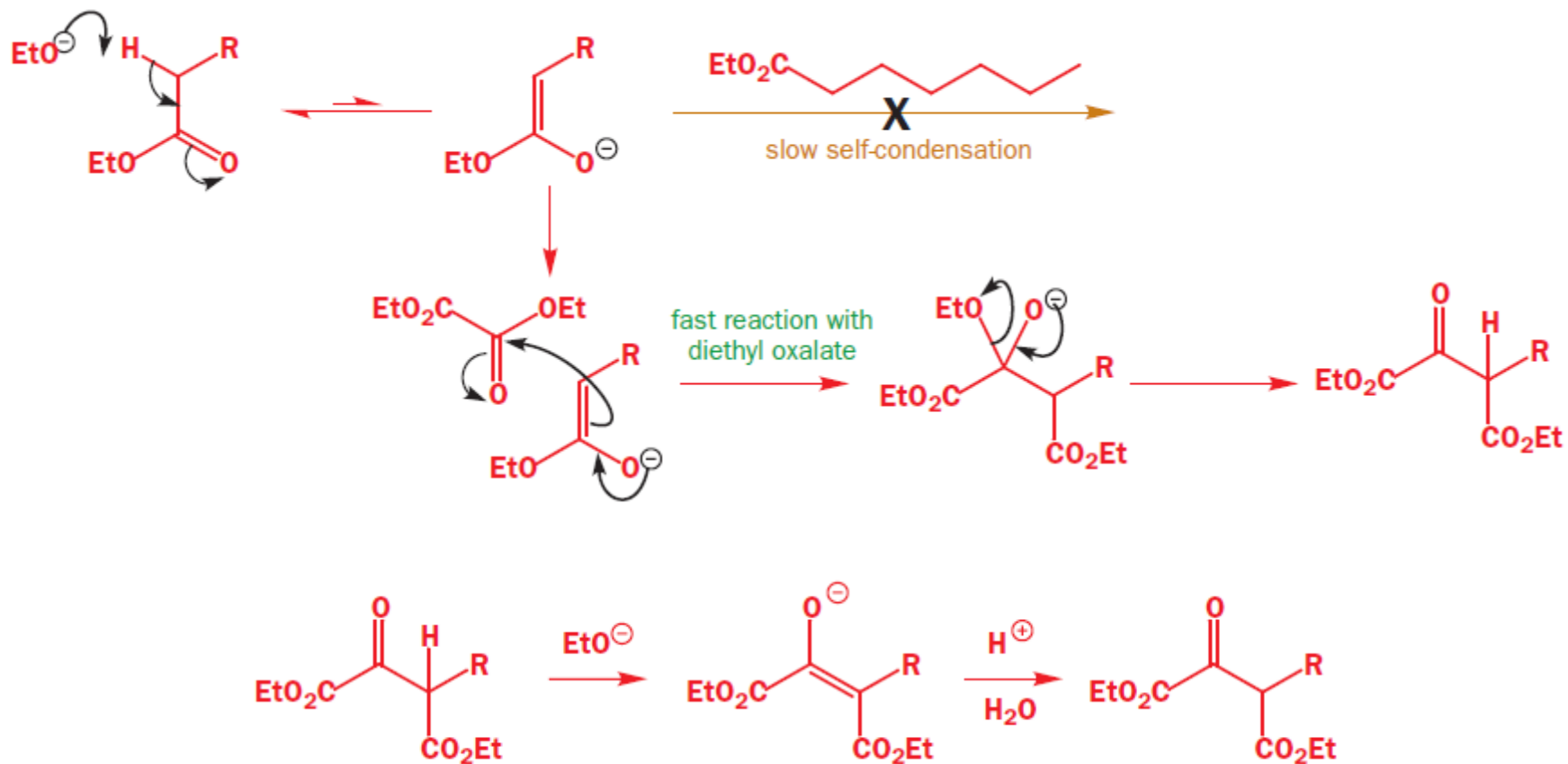
a reaktivitás csökken

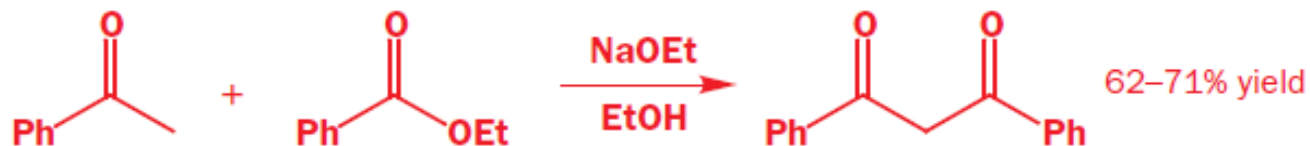
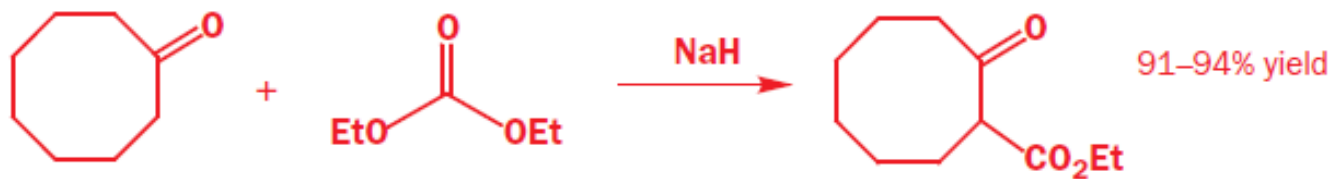
példareakció

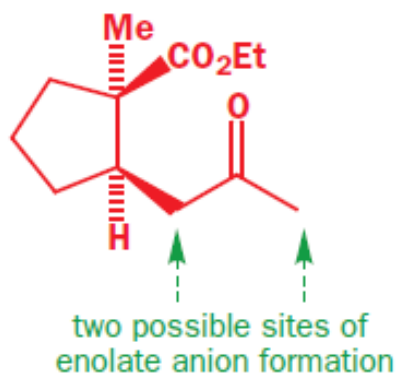
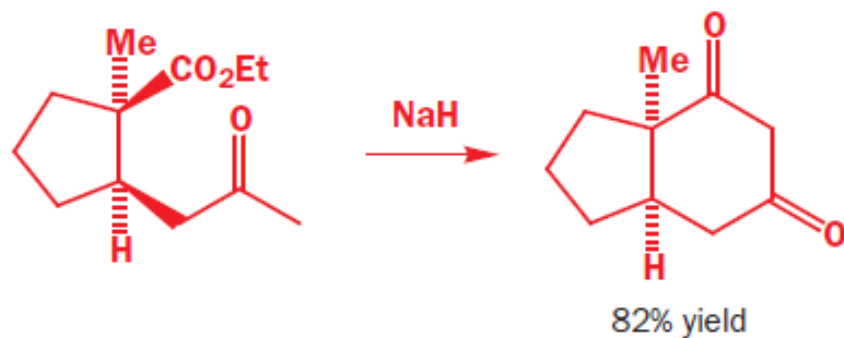
mechanizmus

Claisen-kondenzáció ketonok és észterek között

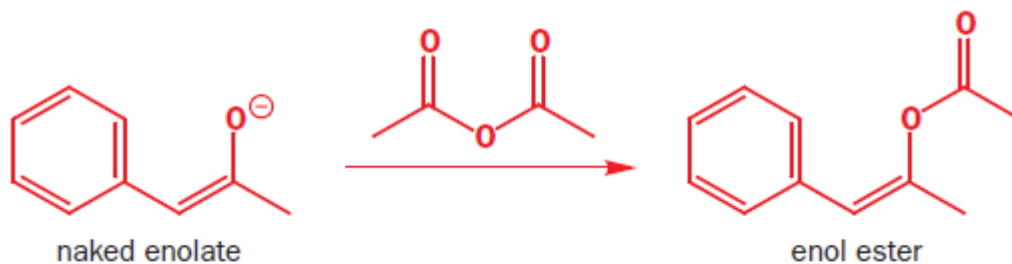
intramolekulás kereszttezett Claisen-kondenzáció

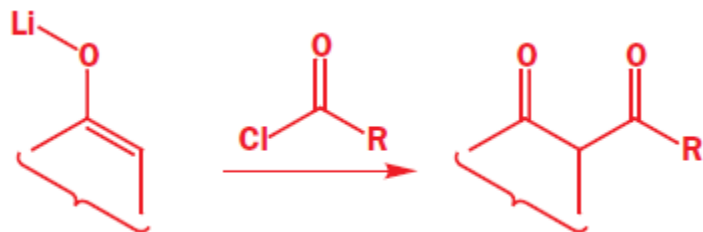
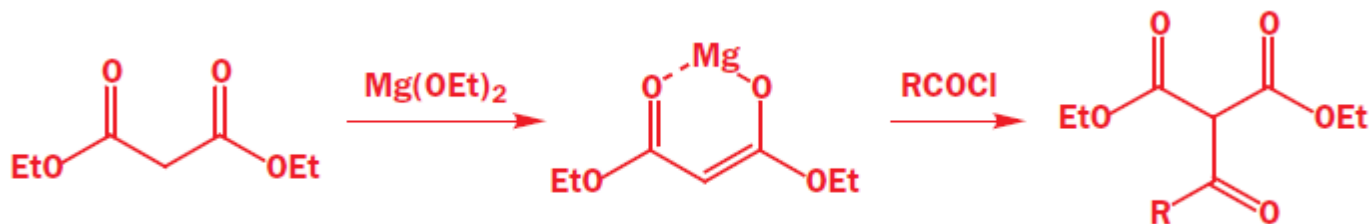
négytagú gyűrű képződéséhez vezetne, ezért ilyen enolátion nem képződik

enolok és enolátok C-acilezése

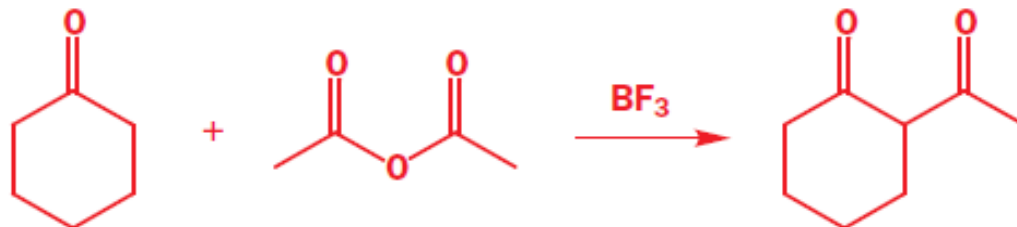
csupasz enolátok inkább O-acileződnek ("kemény" O⁻—"kemény" acil kation)

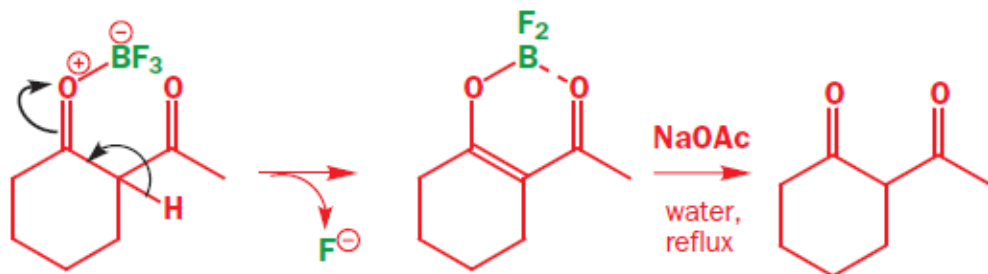
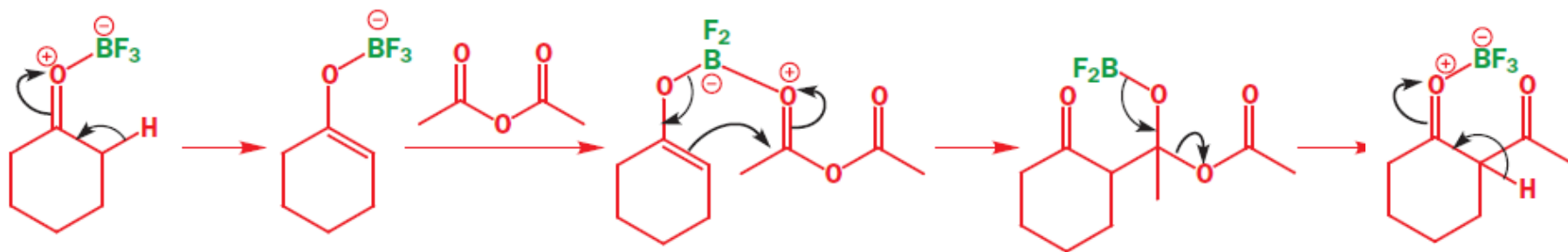
Mg- és a Li-enolátok vagy csökkentik az oxigén negatív töltését (az előbbi), vagy erős a fémion–oxigén kötés (az utóbbi), így savkloridokkal is inkább C-acilezés történik

enolok savkatalizálta acilezése

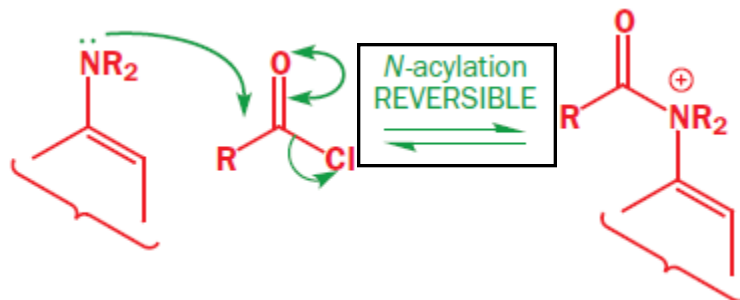
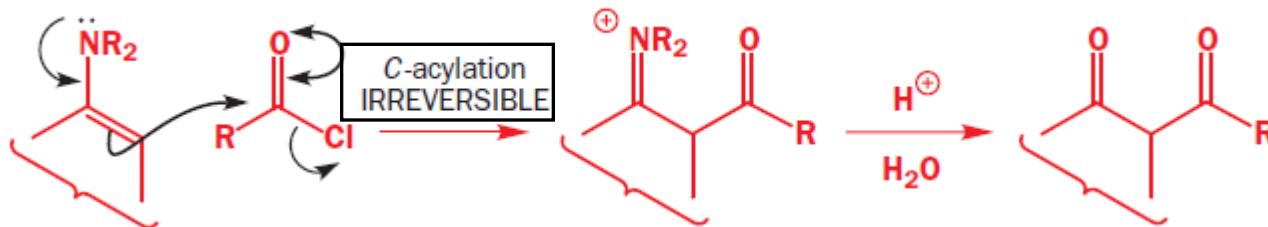

mechanizmus

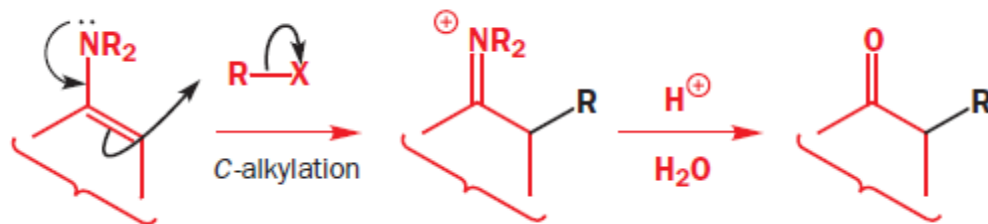

a F^- -ion könnyen jön-megy bórfluoridokban

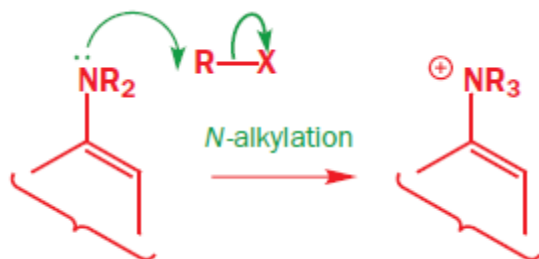
énaminok acilezése

összehasonlításként

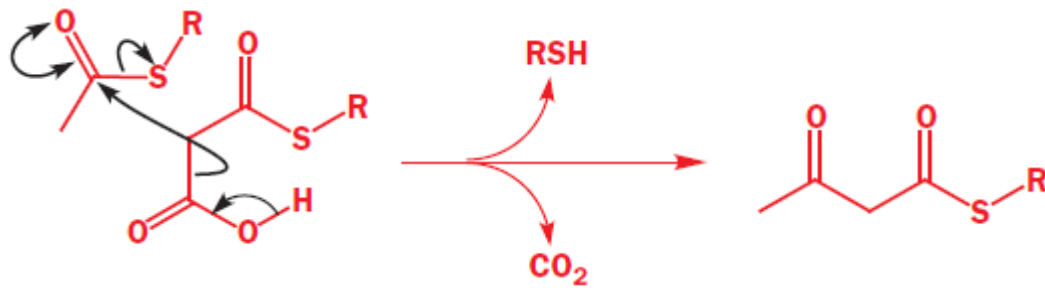

a reaktáns reaktív alkil-halogenid

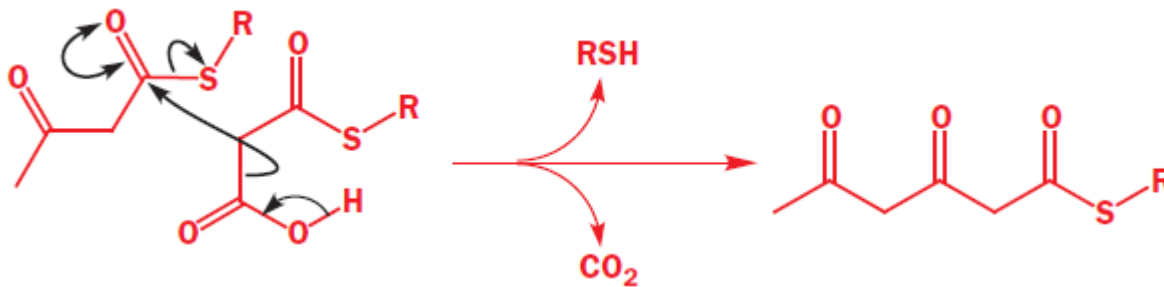
a reaktáns egyszerű alkil-halogenid

zsírsavak bioszintézise

SR= koenzim A

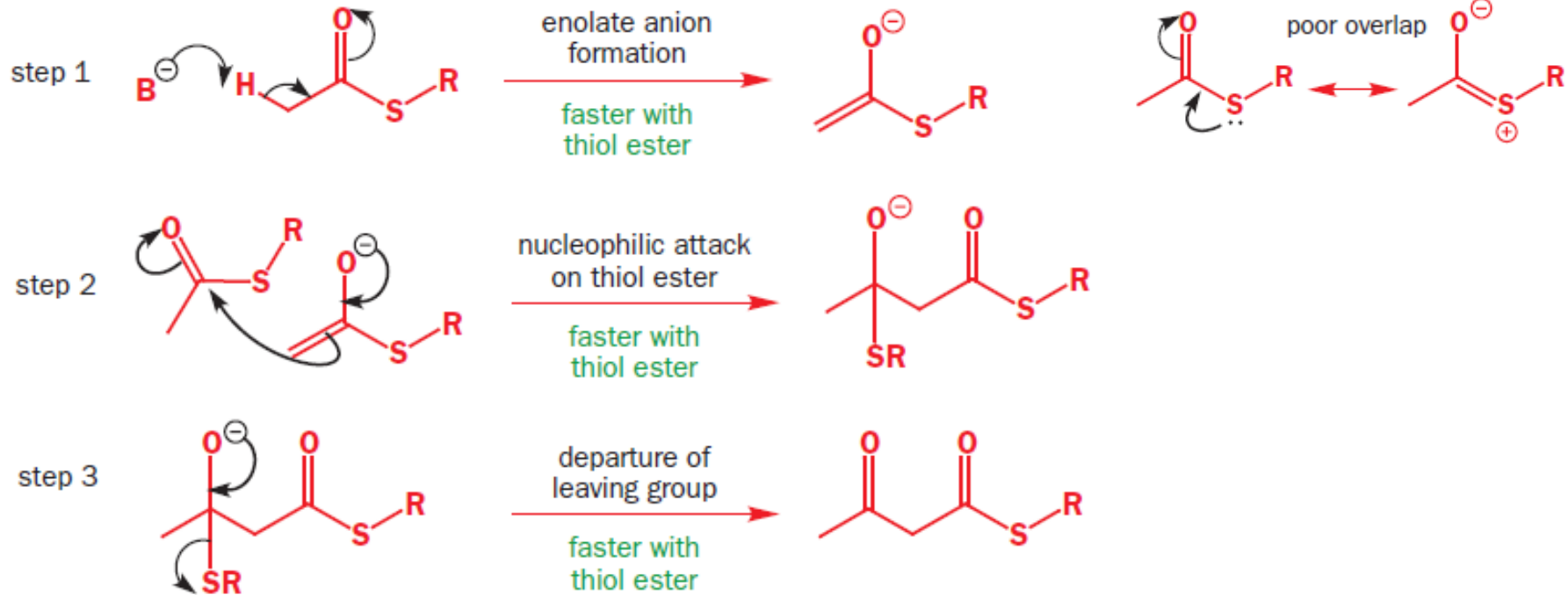
malonsav-féltioészter

enzimatiszus reakciók

tiolészterekkel a Claisen-kondenzáció minden lépése jobban megy

the Claisen thiol ester condensation

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE